

Stadsteam Oudewater

Jaarverslag 2023

Oudewater, juli 2024

Karin Faber
Wineke van Ravenstein

www.stadsteamoudewater.nl
www.dethuisbasis.nl

Inhoud

1. Inleiding	p. 2
2. De Jeugdwet	p. 3
2.1 Aanmeldingen, vraagverkenning, begeleiding	p. 3
2.2 Werkwijze Stadsteam	p. 3
2.3 Resultaten Jeugdwet	p. 6
2.4 Het jongerenwerk	p. 10
2.5 ‘Samen opvoeden & opgroeien in Oudewater’	p. 12
3. De Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) en schuldhulpverlening	p. 14
3.1 WMO begeleiding	p. 14
3.2 WMO hulpmiddelen en voorzieningen	p. 18
3.3 De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)	p. 20
4. Organisatie en bedrijfsvoering	p. 22
4.1 AVG	p. 22
4.2 Cliëntenregistratie en managementinformatie	p. 23
4.3 Financiën Stadsteam	p. 23
5. Ondertekening	p. 24

1. Inleiding

Stadsteam Oudewater kijkt terug op een positief 2023.

Samen met de gemeente zijn we erin geslaagd om binnen het beschikbare budget goede kwaliteit van dienstverlening in het sociaal domein te bieden aan de inwoners van de gemeente Oudewater. De uitgaven voor de Jeugdwet zijn nog steeds terug naar een duurzaam houdbaar niveau, het Stadsteam heeft zowel voor de Jeugdwet, WMO-voorzieningen en begeleiding, wet Vroeg signalering en wet Schuldhulpverlening de vragen van de meeste inwoners zonder lange wachttijden kunnen beantwoorden. De uitgaven op WMO en Schuldhulpverlening zijn binnen de begroting gebleven. Over de hele linie hebben de medewerkers goede kwaliteit kunnen bieden aan de inwoners. We hebben in 2023 helaas te maken gehad met drie langdurig zieken die wegens medische klachten uit zijn gevallen. We hebben dit deels door de inhuur van tijdelijke krachten opgevangen. De re-integratie van deze medewerkers verloopt voorspoedig. De samenwerking met de gemeente en met heel veel partners in het sociaal domein, onderwijs, zorg en veiligheid is goed. Het team is klaar voor de verdere doorontwikkeling in het kader van het landelijk vastgestelde Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming en de Hervormingsagenda Jeugd. Wij hebben goed overleg met de gemeente en de gehele beschermingsketen om het groeipad 2023- 2028 van de hervormingsagenda en het domein overstijgend kader dat de VNG heeft ontwikkeld in 2024 verder vorm te gaan geven. We doen dit uiteraard ook in nauwe samenwerking met de inkoop Utrecht West waar we als Stadsteam Oudewater ook namens de gemeente gebruik van maken.

Het Stadsteam Oudewater is in 2023 actief betrokken geweest bij de totstandkoming van het Sociaal akkoord en uitvoeringsagenda (ook wel meerjarig beleidsplan) dat in november 2023 is vastgesteld. We zijn aangesloten bij diverse werkgroepen en overlegmoment met de gemeente en lokale samenwerkingsverbanden om tot een gedragen sociaal akkoord en Uitvoeringsagenda te komen voor de komende jaren. Het Stadsteam kijkt uit naar de samenwerking met de gemeente en samenwerkingspartners in de uitvoering om deze agenda verder inhoudelijk vorm te geven en uit te voeren.

In de volgende paragrafen doen we achtereenvolgens verslag van het werk van het Stadsteam in 2023 ten aanzien van de Jeugdwet, de WMO en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. De financiële verantwoording van de Stichting staat niet in dit verslag. Hiervoor verwijzen we naar de Jaarrekening 2023 van Stichting De Thuisbasis Sociaal Werk. In de Jaarrekening staat ook het verslag van de Raad van Toezicht en het verslag van de bestuurder voor de Stichting als geheel.

2. De Jeugdwet

2.1 Aanmeldingen, vraagverkenning, begeleiding

In 2023 zijn in totaal 239 nieuwe aanmeldingen Jeugdwet bij het Stadsteam binnengekomen. In 2022 (248), in 2021 (214) in 2020 (212) en in 2019 waren er 206 nieuwe aanmeldingen.

Voor al deze 239 aanmeldingen is door een jeugd- en gezinswerker de vraagverkenning uitgevoerd. Dit gebeurt in gesprekken met de gezinsleden. Het uitgangspunt is dat beide ouders en het aangemelde kind worden gesproken en dat er tenminste één gesprek plaatsvindt door middel van een huisbezoek. Bij gezamenlijk gezag en jeugdigen jonger dan 16 jaar werkt het Stadsteam op basis van de toestemming van beide ouders, ook na een scheiding.

Na de vraagverkenning kan een deel van de gezinnen weer verder zonder verdere hulp in het kader van de Jeugdwet. In dat geval is de vraagverkenning een interventie op zichzelf geweest; het gezin heeft inzicht gekregen in de onderliggende problematiek van de ondersteuningsvraag en is daarmee al voldoende tot oplossingen in/met de eigen leefomgeving gekomen. Wanneer een gezin nog wel hulp vanuit de Jeugdwet nodig heeft, helpt het Stadsteam het gezin met het maken van een ondersteuningsplan. Het Stadsteam biedt zelf begeleiding in het kader van de Jeugdwet. Waar nodig kan aanvullend hierop tijdelijk expertise van een specialist of zorgaanbieder ingezet worden. Als een zorgaanbieder wordt ingeschakeld geeft het Stadsteam namens de gemeente een beschikking af en blijft de jeugd- en gezinswerker of WMO-consulent het proces samen met de inwoner volgen zodat specialistische zorg kan worden ingezet en afgebouwd of beëindigd zodra dit passend is bij de ondersteuningsvragen die er zijn. We doen met elkaar wat nodig is.

Bij ongeveer de helft van de aanmeldingen kon het Stadsteam de jeugdige of het gezin helpen zonder verwijzing naar specialistische jeugdhulp. De trajecten SGGZ zijn in aantallen afgenomen en ook is de behandelduur verkort. De medewerkers van het Stadsteam Oudewater werken vanaf de start van het traject intensief samen met de gezinnen. Zij zijn deskundige hulpverleners die ervaren zijn in het zelf uitvoeren van begeleidingstrajecten. De Jeugd- en gezinswerkers, Sociaal werkers/WMO consulenten en Schuldhulpverlener van het Stadsteam werken waar nodig samen in en met een gezin. Dit maakt dat de lijnen kort zijn en de inwoner/het gezin zich niet onnodig bij verschillende loketten hoeft te melden. De ondersteuning is integraal en de vragen kunnen dus gebaseerd zijn op verschillende wetten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een aanvraag bijstandsuitkering van een ouder, ondersteuning bij opvoedvragen en de ondersteuningsvraag naar financiële mogelijkheden voor zowel de ouders als de jeugdige om mee te kunnen doen met sport, school en sociale contacten. Indien nodig halen we er tijdelijk een specialist bij en werken we vanuit de driehoek; het gezin (de hulpvrager), de aanbieder/ (informele) lokaal netwerk en het Stadsteam.

2.2 Werkwijze Stadsteam

Medewerkers van het Stadsteam beginnen niet met de vraag: ‘welk aanbod van welke zorgaanbieder is het meest passend voor deze inwoner’, maar met een uitgebreidere vraagverkenning waarin de medewerker met de inwoner meedenkt over wat er aan de hand is in het gezin en welke oplossingen er zijn. Deze

oplossingen kunnen op diverse levensgebieden liggen en kunnen gevonden worden bij de gezinsleden zelf, mensen rond het kind, vrij toegankelijke voorzieningen, begeleiding door het Stadsteam en in voorkomende gevallen ook bij de specialistische jeugdhulp. Jeugdhulp is slechts één van de mogelijke antwoorden op levens- en gezinsproblemen. Het gaat om het herstel van het gewone leven en dat gaat over gezondheid, school, werk, financiën, wonen, sociale steun, etc. De medewerkers van het Stadsteam denken met de gezinsleden samen na over welke veranderingen het gezin kunnen helpen en op welke manier die veranderingen kunnen worden gerealiseerd.

Deskundigheidsbevordering

De deskundigheidsbevordering van zowel nieuwe als ervaren medewerkers is doorlopend gericht op het versterken van deze aanpak. In 2023 is onder meer geïnvesteerd in systemisch werken, gesprekstechnieken, Triple-P, en in het werken met het analysemodel van de vier vensters. Alle medewerkers hebben de training Sociale Netwerk Versterking en een bijscholingstraject intervisie gevolgd. De Jeugd- en gezinswerkers en sociaal werkers hebben de samenwerking op casusniveau geïntensiveerd en er is wekelijkse inhoudelijke ondersteuning op casuïstiek geboden door de gedragswetenschapper. Hiernaast is er vanuit Stichting de Thuisbasis aandacht voor de persoonlijke ontwikkeling van iedere medewerker. *Wat wil je leren, op welke manier en met welke ondersteuning* zijn vragen die de teammanager met het personeel bespreekt om tot een persoonlijk ontwikkelplan te komen.

Versterken samenwerking met backoffice en beleid

Er is een open communicatie tussen het Stadsteam, de ambtenaren en het college en er is frequent onderlinge afstemming en overleg. Eenmaal per 6 weken is er een bestuurlijk overleg met het college. Dat overleg gaat over de hoofpunten van het afgelopen kwartaal en de belangrijkste actiepunten voor het komende kwartaal. Maandelijks vindt er overleg plaats tussen het Stadsteam, de ambtelijke accounthouder en de backoffice om de cijfers betreft uitgaven Jeugdwet en WMO te duiden. Dit biedt grip op de cliëntenstromen en Gemeentelijke uitgaven, waardoor we tijdig bij kunnen sturen waar dat nodig is. In 2023 is gestart met de doorontwikkeling van het dashboard. Het Stadsteam en de Gemeente bekijken samen welke informatie van belang is om in kaart te brengen. Tot op heden is het dashboard alleen voor de Gemeente inzichtelijk. Gemeente Oudewater organiseert in 2024 toegang voor het Stadsteam tot dit dashboard. In 2024 worden ook de kosten van de jeugdbescherming in het dashboard geïntegreerd en zal gewerkt gaan worden met een prognose systeem. In 2024 wordt de overstap gemaakt van het klant registratiesysteem ZorgNed naar X-Works van Blinqt.

Deze samenwerking wordt als zeer positief ervaren. Het helpt de Gemeente en uitvoering om op tijd te reageren op trends en waar nodig bij te sturen. Gezamenlijk komen we tot aanbevelingen voor zowel uitvoering als beleid.

Afspraken met de huisartsen en de jeugdartsen

Het Stadsteam heeft vanaf 2020 nadere afspraken gemaakt met de huisartsen en de jeugdartsen over verwijzingen. Als hoofdregel is zowel met de jeugdartsen als de huisartsen afgesproken dat zij inwoners verwijzen naar het Stadsteam voor de afweging of (specialistische) jeugdhulp moet worden ingezet. Er is in Oudewater niet gekozen voor een door de gemeente betaalde POH-GGZ Jeugd, maar voor vaste contactpersonen vanuit het Stadsteam die de huisartsen, jeugdverpleegkundige en Jeugdartsen goed weten te vinden en andersom. De medewerkers hebben dus zowel contact met de huisartsen,

jeugdverpleegkundige/jeugdarts als POH-er; afhankelijk van de vraag en gewenste terugkoppeling. Dit bieden wij op maat en in samenspraak met de inwoner. Zowel de medici als het Stadsteam ervaren de samenwerking als positief en elkaar versterkend.

Bescherming in beweging als landelijk erkende Proeftuin Kind- en Gezinsbescherming

Tot en met 2019 was er in Oudewater een stijging van het aantal meldingen bij Veilig Thuis, aantal gezinnen dat werd begeleid door de jeugdbescherming in een vrijwillig kader en het aantal kinderen met een maatregel van kinderbescherming. In Oudewater ging het in 2019 om ongeveer 25 kinderen.

Zowel voor de ouders als de kinderen is het ingrijpend om te maken te krijgen met de jeugdbescherming. Het Stadsteam Oudewater heeft sinds 2019 samen met het Jeugdteam Montfoort en partners uit de beschermingsketen gewerkt aan verbetering van deze jeugdbescherming. In 2020/2021 hebben de andere drie Gemeenten uit Utrecht-West zich hierbij aangesloten en per 1 januari 2022 is Utrecht-West samen met de stad Utrecht erkend als één van de 6 landelijke proeftuinen in het kader van het programma Kind- en Gezinsbescherming. De nieuwe manier van werken en de nauwe samenwerking tussen het Stadsteam en de beschermingsinstanties heeft in 2021 al geleid tot het vrijwel geheel wegvallen van 'SAVE-begeleiding' (wat in andere regio's wel drang genoemd wordt) en tot een daling van het aantal gezinnen met een maatregel van kinderbescherming. Ook is ingezet op snellere terugkeer van kinderen die in een instelling geplaatst zijn en op meer steun in de eigen omgeving voor jeugdigen en gezinnen met een maatregel van kinderbescherming.

In 2023 is deze verandering verder doorgezet en is de samenwerking met Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en de Gecertificeerde Instelling geïntensiveerd. Dit heeft geleid tot een verbetering betreft het inzetten van passende hulp tijdens een maatregel, het voorkómen van uithuisplaatsingen en het verkorten van verblijf in residentiële voorzieningen. In Oudewater waren er eind 2023 10 kinderen met een maatregel van kinderbescherming. Het gaat om 7 gezinnen en twee voogdij maatregelen. Dit is een daling van 15 maatregelen in vergelijking met 2019. De realistische verwachting is dat er altijd maatregelen nodig zullen zijn ter bescherming van kinderen. De rechter beoordeelt wanneer een maatregel van toegevoegde waarde is. In de visie van Bescherming in Beweging begint goede jeugdbescherming bij een sterk lokaal team die passende hulp dichtbij biedt. Al vanaf de eerste signalen van zorgen (door de inwoner zelf gemeld of bijvoorbeeld door meldingen bij Veilig Thuis) bekijkt het lokale team met de inwoner en betrokkenen wat er speelt en wat er nodig is om de zorgen op te heffen. Ook wanneer tijdelijk een jeugdbeschermingsmaatregel ingezet wordt blijft het lokale team betrokken. Medewerkers van het Stadsteam werken dan ook intensief samen met collega's van Veilig Thuis en van de Gecertificeerde Instelling. Met de jeugdbeschermers van SAVE (Samen Veilig Midden Nederland) en de WSS (William Schrikker Stichting) wordt op casusniveau plannen gemaakt zodat vanuit de lokale situatie gewerkt kan worden aan passende hulp, zo dichtbij en zo kortdurend als mogelijk. Het doel is dat het gezin weer zelf met steun van het eigen netwerk en/of het Stadsteam de regie in handen kan nemen. Hierbij zetten we duurzame oplossingen vanuit het vrijwillig kader in. We werken vanuit de visie dat waar mogelijk een uithuisplaatsing of dreiging ervan voorkomen wordt door passende, zo nodig intensieve zorg in de thuissituatie te bieden. Dit is vaak een moeilijke fase voor de directe betrokkenen en omstanders die om het gezin heen staan. Er leeft nog vaak de verwachting dat situaties (of gedrag) maakbaar zijn en

dat een maatregel en/of uithuisplaatsing de oplossing is voor zorgen over veiligheid. Uit de nodige onderzoeken is gebleken dat veel maatregelen geen enkel extra effect opleveren. Met name als het complexe echtscheiding betreft.

Aanscherpen afspraken over verlengingen

Het Stadsteam heeft met steun van het college de afspraken over verlengingen aangescherpt. Het Stadsteam wordt nu standaard vooraf tijdig geïnformeerd over een aanvraag voor verlenging, zodat het Stadsteam de gelegenheid heeft om met het gezin en/of de aanbieder te bespreken wat de stand van zaken is, hoe de hulp tot nu toe verlopen is en wat de doelen en de condities zijn voor een eventuele verlenging. Dit heeft in 2023 geleid tot kortere behandelingen en we hebben eerder de mogelijkheid om van zwaardere zorg naar lichtere vormen van begeleiding/behandeling over te gaan. We werken hierin nauw samen in de driehoek gezin/aanbieder(s) en Stadsteam. We versterken hierbij het sociale netwerk van zowel de jeugdige, de ouders als het professionele veld.

Samenwerking met de scholen voor primair onderwijs

De samenwerking tussen het Stadsteam, alle basisscholen in de gemeente Oudewater, Passenderwijs en Leerplicht is in 2023 verder versterkt. Voor iedere basisschool is er een vaste contactpersoon van het Stadsteam. Het Stadsteam stelt hiervoor uren jeugd- en gezinswerk beschikbaar. Het Samenwerkingsverband Passenderwijs ondersteunt dit voor een deel van de kosten. De tevredenheid over deze vorm van samenwerking bij de scholen, Passenderwijs, ouders en Leerplicht maakt dat we dit ook in 2024 voortzetten.

2.3 Resultaten Jeugdwet

Kwaliteit

In 2023 hebben we evenals in eerdere jaren veel geïnvesteerd in de kwaliteit van onze dienstverlening. Alle jeugd- en gezinswerkers zijn geschoold in de vraagverkenning en in het werken met het analysemodel van de viervensters¹. De jeugd- en gezinswerkers worden begeleid door onze gedragsdeskundige en teammanager. Deze begeleiding is met name gericht op reflectie op het handelen van de jeugd- en gezinswerker in kritische praktijksituaties.

De jeugd- en gezinswerkers zijn gericht op normalisering en op het niet onnodig inzetten van professionele jeugdhulp. Veel vragen over opvoeden en opgroeien zijn levens- en gezinsvragen waar de mensen zelf, samen met mensen in hun netwerk, oplossingen voor kunnen vinden. Soms zijn ouders ongerust over gedrag van het kind dat normaal is in een bepaalde fase van zijn ontwikkeling. Soms helpen enkele gesprekken in de vraagverkenning de gezinsleden om iets uit te praten, of om iets te veranderen in de dagelijkse gang van zaken in het gezin dan wel in de manier waarop de gezinsleden met elkaar omgaan.

Anderzijds reageren de jeugd- en gezinswerkers alert op ernstige problemen. Wanneer de problemen in het gezin ernstig zijn en de situatie onhoudbaar of zelfs gevaarlijk is, schakelt het Stadsteam in overleg met de gezinsleden snel de best passende vorm van professionele hulpverlening in. Het Stadsteam werkt samen met Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en de Gecertificeerde Instellingen.

---

¹ Montfoort, A.J. van (2020). *Professionele oordeelsvorming in het sociaal domein*. Woerden: Uitgeverij De vier vensters.

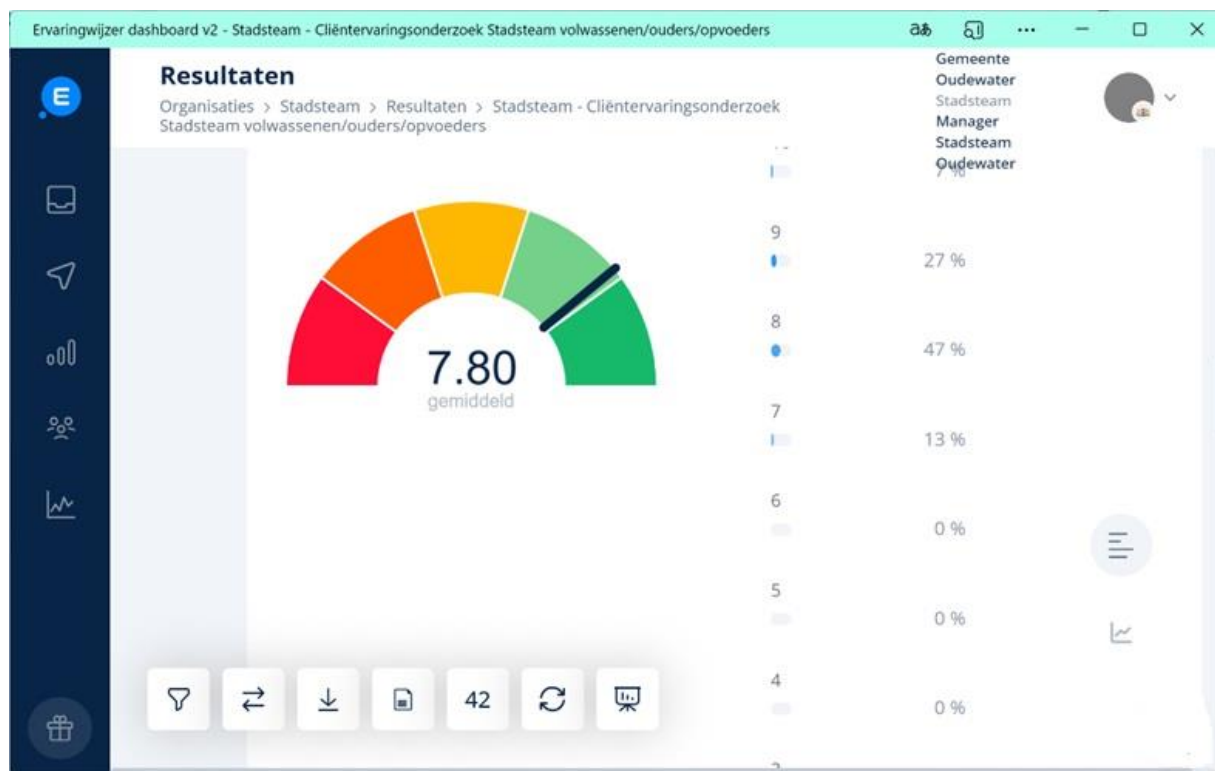
Vanaf 2023 wordt de cliënttevredenheid niet eens per jaar gemeten door de gemeente, maar doorlopend bij het afsluiten van het contact. Hierover zijn afspraken gemaakt met de gemeente en Ervaringwijzer.

Vragen die gesteld worden aan volwassenen/ouders/opvoeders:

1. Hoe bent u bij het Stadsteam terecht gekomen?
2. Welk rapportcijfer geeft u de geboden ondersteuning van het Stadsteam?
3. Ik ben bekend met de onafhankelijke clientondersteuning van MEE-UGV
4. Wat is er anders na de inzet van het Stadsteam?
5. Het Stadsteam hoort graag hoe u nog betere ondersteuning kunt krijgen. Heeft u hiervoor nog een tip/suggestie?

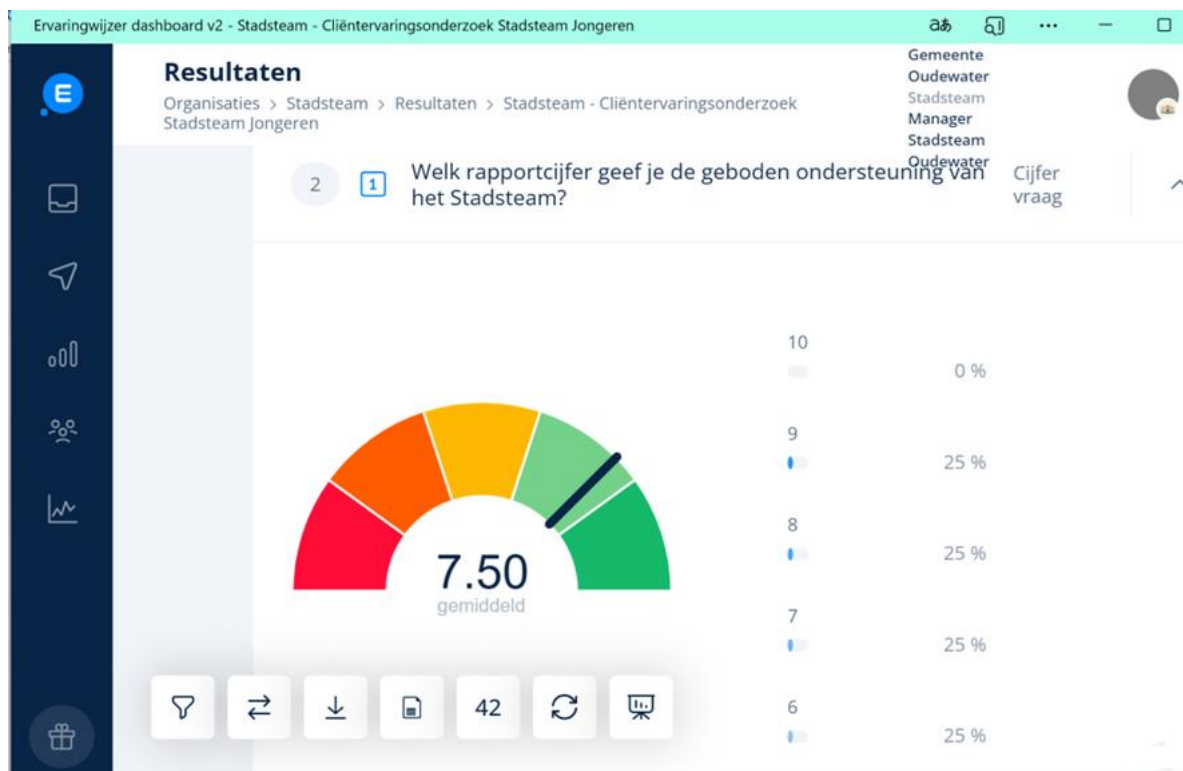
Deze vragen worden ook apart aan de jongeren gesteld vanaf de leeftijd van 16 jaar.

Er is nog te weinig respons op teruggekomen om hier al een gedegen analyse op te kunnen maken en conclusies uit te kunnen trekken. Voorlopig wordt de ondersteuning gemiddeld gewaardeerd met een 7,8 en door de jongeren met een 7,5.

Resultaten uit Ervaringwijzer, mei 2024

Resultaten uit Ervaringwijzer, mei 2024

Gelet op de hulpvragen waar inwoners mee bij het Stadsteam aankloppen is dit een hoog gemiddelde waar we trots op zijn.

In 2023 is één 1 formele klacht ingediend door een cliënt op het terrein van de Jeugdwet.

Er zijn in 2023 geen procedures geweest bij de commissie beroep- en bezwaarschriften over besluiten die het Stadsteam namens het college heeft genomen op het terrein van de Jeugdwet.

Het Stadsteam heeft in 2023 een periode gekend waarin de afspraak voor het eerste gesprek een aantal weken langer kon duren dan gebruikelijk. Dit kwam door de tijdelijke afwezigheid van een collega wegens ziekte. Alsnog werden alle termijnen wel behaald. Bij een nieuwe aanmelding kon in alle gevallen een eerste gesprek gepland worden binnen de wettelijke termijn die zoveel mogelijk aansluit bij de urgentie en wens van het gezin. Wel komt het in de praktijk voor dat een ouder een aanmelding doet voor hulp aan een kind, maar er op dat moment geen toestemming is van de andere ouder met gezag, met name na een scheiding. Het Stadsteam kan niet beginnen met hulp aan het kind voordat de toestemming van de andere ouder er is. Dat duurt in sommige gevallen langer dan enkele weken.

Minder verwijzingen naar de specialistische jeugdhulp

Als streefdoel was afgesproken met de gemeente dat het aantal verwijzingen naar de specialistische jeugdhulp in Oudewater vanaf 2020 zou dalen ten opzichte van 2019, vooral doordat de jeugd- en gezinswerkers van het Stadsteam meer gezinnen zelf begeleiden. Dit streefdoel is ieder jaar behaald, ook in 2023.

Het aantal nieuwe aanmeldingen Jeugdwet bij het Stadsteam vertoont de afgelopen jaren een licht stijgende lijn. Het aantal beschikte voorzieningen door het Stadsteam vertoont een dalende lijn tussen 2018 en 2021 en is in 2022 en 2023 gestegen. Deze stijging komt doordat het aandeel van het Stadsteam in alle verwijzingen naar de specialistische jeugdhulp sterk is gestegen; er zijn veel minder verwijzingen via de huisartsen en de jeugdartsen en veel meer via het Stadsteam.

De getallen van de aanmeldingen en de beschikte voorzieningen kunnen niet met elkaar worden vergeleken, omdat er voor één gezin meer dan één voorziening kan worden beschikt. Bovendien is het aantal nieuwe aanmeldingen iets anders dan het totaal aantal cliënten. Er zijn gezinnen waar tijdens de begeleiding sprake is van een verandering in de gezinssituatie. Dit leidt mogelijk tot extra vragen echter niet tot extra aanmeldingen bij het Stadsteam zelf. In de afgelopen twee jaar zien we dat gezinnen vragen hebben op meerdere terreinen en dat deze vragen niet allemaal enkelvoudig zijn.

De onderstaande cijfers laten wel duidelijk de trend zien. De afname van de totale zorgconsumptie en van de uitgaven voor de Jeugdwet worden niet veroorzaakt doordat de inwoners het Stadsteam niet weten te vinden, want het Stadsteam krijgt in totaliteit nog steeds een hoog aantal nieuwe aanmeldingen.

Aantal nieuwe aanmeldingen jeugd bij het Stadsteam:

2018: 189	100%
2019: 206	109%
2020: 212	112%
2021: 214	113%
2022: 248	131%
2023: 239	126%

Aantal beschikte voorzieningen jeugd door het Stadsteam:

2018: 284	100%
2019: 272	96%
2020: 245	86%
2021: 191	67%
2022: 230	81%
2023: 270	95%

Er lopen in 2023 totaal 311 beschikkingen voor inwoners van de Gemeente Oudewater, waarvan 87% beschikt is via het Stadsteam Oudewater. In 2023 zijn er 58 *nieuwe* personen bijgekomen die een beschikking hebben gekregen op basis van de jeugdwet. Er is ingestoken op evaluaties met het gezin, aanbieder en Stadsteam waar we gezamenlijk hebben gekeken of de doelen zijn behaald en/of er uitbreiding of afronding mogelijk was, bijvoorbeeld van SGGZ (hoog specialistisch) naar BGGZ (basis) of van diagnostiek naar begeleiding. Zo nodig worden de doelen en activiteiten van de ondersteuning en behandeling vanuit deze specifieke hulpvragen tussentijds bijgesteld. Er worden in die gevallen kortere beschikkingen afgegeven om tijdiger met elkaar te kunnen schakelen.

In 2021 zijn verwijzingen door de huisarts en jeugdarts voor een aanzienlijk deel overgenomen door het Stadsteam. Dat het aantal verwijzingen door het Stadsteam desondanks is gedaald houdt in dat het totale aantal verwijzingen naar de specialistische jeugdhulp in Oudewater is gedaald.

Een van de afgesproken streefdoelen luidde: ‘het Stadsteam is in Oudewater de grootste verwijzer naar de specialistische jeugdhulp’. Dit doel is behaald. In 2023 was het Stadsteam de verwijzer bij 87% van alle verwijzingen. In 2022 was dit 74%, in 2021 was dit 61% en in 2020 was dit 53%.

Totale uitgaven gemeente Oudewater Jeugdwet

Wat betreft de totale uitgaven voor de Jeugdwet is het streefdoel gehaald. Het streefdoel was: de totale uitgaven voor de Jeugdwet (zorgaanbod plus Veilig Thuis, SAVE, landelijke voorzieningen) door de gemeente Oudewater is in 2022 € 250.000,- lager dan in 2019. Dat doel is in 2022 ruimschoots behaald. In 2019 gaf de gemeente € 1.940.040 uit aan specialistische jeugdhulp. In 2022 was dat €1.184.732.

Voorafgaand aan het Jaar 2023 is er niet opnieuw een streefdoel afgesproken met het college en de gemeente; anders dan binnen de begroting en beleidskaders te werken. In de begrotingen wordt rekening gehouden met indexatie en mogelijke opnames in een specialistische residentiele setting. In 2023 is er € 1.241.253 uitgegeven in z'n totaliteit vanuit de Jeugdwet (zorgaanbod, Veilig Thuis, SAVE, landelijke voorzieningen). Dit betekent dat er in totaal € 56.521 meer is uitgegeven ten opzichte van 2022.

Deze stijging is voor een deel te verklaren door de verhoogde tarieven/ indexatie voor alle genoemde diensten en producten. Daarnaast kan een specifieke gezinssituatie direct gevolgen hebben voor de uitgaven. Dit is de reden dat altijd met een marge wordt begroot door de gemeente.

In 2023 is een jeugdige 7 maanden in een residentiele setting binnen de organisatie Yeph geplaatst geweest vanuit de verlengde jeugdwet. Voor een dergelijke plaatsing heeft de gemeente in 2023 €135.940,- aan specialistische hulp ingezet. Dit was noodzakelijk om een passende woonvoorziening binnen de WLZ voor deze jeugdige te kunnen realiseren. Het is hierdoor gelukt om een duurzame oplossing te vinden voor deze inwoner zodat deze verzekerd is van passende zorg in de (nabije) toekomst. Waar nodig wordt extra geïnvesteerd voor een duurzame uitkomst en lopen de kosten voor de baten uit.

Dit is een van de voorbeelden waaruit blijkt dat het Stadsteam consequent vanuit de inhoud en vanuit de vraag wat dit kind en dit gezin op dit moment nodig heeft denkt en werkt. Het motto is ‘doen wat nodig is en niet doen wat niet nodig is’. We werken kostenbewust, maar er is geen sprake van bezuinigingen. De ontwikkelingen in Oudewater laten zien dat de beste manier om tot een duurzaam houdbaar niveau van kosten te komen ligt in de combinatie van werken vanuit een visie die gericht is op herstel van het gewone leven, ruimte geven aan de uitvoerend werkers, de uitvoerend werkers zeer goed te ondersteunen en een nauwe samenwerking met de gemeente op alle niveaus. De ‘boekhouders’ zijn hierbij onmisbaar, maar ze zijn ondersteunend en **niet** leidend.

2.4 Het jongerenwerk

Opdracht van de gemeente

Sinds januari 2020 is de subsidie voor het jongerenwerk toegevoegd aan de subsidie voor het Stadsteam. Wij hebben ook in 2023 de jongerenwerkers van Jeugdpoint de opdracht verstrekt. De jongerenwerkers krijgen begeleiding van de gedragswetenschapper vanuit de Thuisbasis en aansturing van de teammanager van het Stadsteam.

De gemeente en het Stadsteam formuleerden voor het jongerenwerk voor 2023 dezelfde doelen als in 2022, te weten:

1. Versterken eigen kracht van de meer kwetsbare jongeren en indien nodig motiveren en toeleiden naar hulpverlening.
2. Versterken van de maatschappelijke participatie van jongeren en motiveren en toeleiden naar jeugd vriendelijke voorzieningen.

Jeugdpoint heeft 8 uur per week beschikbaar voor het jongerenwerk in de gemeente Oudewater waaronder Hekendorp, Hoenkoop, Snelrewaard en een deel van Willeskop en heeft de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Vindplaatsgericht werken
- Jongerencoach
- Activering en participatie

Vindplaatsgericht werken houdt in dat de jongerenwerker de jongeren opzoekt op straat, in het uitgaansleven, het verenigingsleven, de scholen, online etc.

We werken hierbij vanuit het Drieringenmodel. De eerste functie hiervan is signaleren: op de vindplaatsen pikt de jongerenwerker signalen op over ontwikkelingen van jongeren en hun sociale omgeving. Denk aan drugs- en alcoholgebruik of andere trends in het uitgaansleven, sportuitval bij verenigingen, toe of afname van overlast en overlastklachten, et cetera. De tweede functie van vindplaatsgericht werken is dat de jongerenwerker vanuit de contacten met de jongeren zowel de jongeren als hun sociale omgeving informeert, adviseert en tot aanpakken stimuleert. De derde functie van vindplaatsgericht werken: daar waar de jongeren botsen met hun sociale omgeving, treedt de jongerenwerker op als intermediair. Wanneer een jongere hulpverlening nodig heeft, legt de jongerenwerker de verbinding tussen de jongere en het Stadsteam. Bij het vindplaatsgericht werken heeft de jongerenwerker – samen met het Stadsteam – ook nauw contact met de Boa's, de politie en de gemeentelijke afdeling openbare orde en veiligheid. We hebben in 2023 het JOR-convenant met elkaar ondertekend.

In Oudewater zijn er in 2023 geen halt meldingen of meldingen jeugdreclassering binnengekomen.

De jongerenwerkers bieden zelf kortdurende coaching aan jongeren wanneer dat passend is vanuit het contact tussen de jongerenwerker en de jongere, onder meer als de jongere geen enkele instantie vertrouwt. In dat geval onderzoekt de jongerenwerker wat de jongere nodig heeft om wel de steun van het Stadsteam of andere instanties te kunnen gaan benutten of door kortdurende coaching zelf weer verder te kunnen. In 2023 heeft het jongerenwerk aan zes jongeren kortdurende coaching geboden. Er was één jongere nog uit 2022 en de andere betreft nieuwe vragen (jongeren). De coaching vragen varieerden van ondersteuning bij sociale contacten, hoe om te gaan met groepsdruk, moeite met de thuissituatie tot jongeren die moeilijk hun weg kunnen vinden op school. Een voorbeeld van een vraag is dat de jongere wel naar een sport(vereniging) wil of deel wil nemen aan muziek(les), maar deze stap zelf nog te groot vinden en dit niet vanuit de thuissituatie voor elkaar hebben kunnen krijgen.

Activering en participatie

De Jongeren ontmoetingsplaats JOP heeft in 2023 een duidelijke functie gekregen voor jongeren in Oudewater. Het is ook een verwijfsplaats voor de Boa's en politie

bij overlast elders in de gemeente en de ontmoetingsplaats JOP is tevens vindplaats voor de jongeren zelf en het Jongerenwerk.

De Jongerenwerkers bespreken met de jongeren hoe ze invulling gaan geven aan vakanties en hoe zij omgaan met middelengebruik en vuurwerk (periode kerstvakantie, carnaval en zomervakantie).

In 2023 is vanuit het project samen opvoeden en opgroeien (Stadsteam) en het preventieakkoord een werkgroep gevormd rondom (kwetsbare) kinderen en (kwetsbare) jongeren. In deze werkgroep zitten ook de samenwerkingspartners van Oudewater Vitaal, cultuur en muziekhuis, onderling sterk, en ouders zelf. Vanuit de behoeftepeiling hebben de Jongerenwerkers samen met de contactpersonen van Oudewater Vitaal het “spel” van het Jachtseizoen georganiseerd en begeleid. Er hebben zo’n 34 jongeren aan meegedaan. Volgend jaar zullen de Jongerenwerkers dit herhalen en eerder starten met de organisatie in afstemming met de werkgroep zodat we een nog grotere opkomst kunnen krijgen. De deelnemers waren heel enthousiast. De jongerenwerkers hebben een verbindende en activerende rol gehad en zijn actief present geweest bij activiteiten zoals het zaalvoetbaltoernooi, de Talent Days en Koningsspelen.

2.5 ‘Samen opvoeden & opgroeien in Oudewater’

Vijfentwintig jaar geleden kreeg 1 op de 27 kinderen in Nederland professionele jeugdhulp. Nu is dat 1 op de 7. Veel kinderen en ouders hebben baat bij de professionele zorg, maar toch geven deze getallen stof tot nadenken. De professionele (jeugd)zorg piept en kraakt door wachtlijsten, tekort aan medewerkers en alsmaar stijgende kosten. Een deel van de kinderen en gezinnen ervaren de professionele hulp niet als oplossing. In sommige gevallen ervaren zij het zelfs als een probleem erbij. Los van de eigen ervaringen van ouders en kinderen is het effect van de meeste jeugdzorg niet wetenschappelijk aantoonbaar. De professionele zorg kan niet alle hoge verwachtingen waarmaken. Er is een grens aan wat de gemeente en alle zorgaanbieders samen kunnen oplossen. Die grens is er door schaarste aan beroepskrachten, plaatsen in de zorg en geld, maar ook doordat er niet voor ieder probleem een oplossing bestaat. Veel problemen gaan over, maar ook veel problemen zijn chronisch en dan gaat het om het realiseren van een duurzaam leefbare situatie voor het kind, de ouders en alle andere mensen rond het kind. Dan moet de aandacht zich richten op het gewone leven en op kleine successen, op wat er nog wél kan. Dit kan de betaalde zorg niet alleen.

Opvoeden en opgroeien gaat over het hele leven: van zwangerschap, geboorte en gezin en familie tot spelen, school, wonen, buurt, voorzieningen in de omgeving, werk en geld. Iedereen is kind geweest en iedereen heeft ouders (gehad). Iedereen heeft te maken met opvoeden en opgroeien door eigen kinderen, neefjes en nichtjes, kinderen in de buurt, werken met kinderen en jeugd, jeugdafdelingen van verenigingen, etc. Dus *alle beleid is jeugdbeleid* en opvoeden en opgroeien gaat iedereen aan!

In de gemeente Oudewater zijn veel mensen die iets doen of willen doen voor een ander, voor ‘elkaar’, voor de gemeenschap. Er zijn veel vrijwilligers en er zijn meer dan veertig verschillende organisaties die op een of andere manier bijdragen aan de onderlinge samenhang en steun in de gemeenschap

Stadsteam Oudewater en de gemeente Oudewater hebben tegen deze achtergrond besloten tot het opzetten en uitvoeren van het project ‘Samen opvoeden & opgroeien in Oudewater’.

Het algemene doel van dit project is: de onderlinge zorg en steun bij opvoeden en

opgroeien in Oudewater nog verder versterken. Dit project is in juli 2023 gestart met Gerdine Kok als projectleider.

In het project zijn er drie afgeleide doelen:

- Bevorderen dat de mensen rond het kind (sociale netwerk) meedenken over oplossingen bij problemen met opvoeden en opgroeien.
- Organiseren van vrijwilligers die kinderen, jongeren of gezinnen ondersteunen.
- Stimuleren en ondersteunen van initiatieven van inwoners om in Oudewater oplossingen te realiseren.

Deze doelen richten zich op de inwoners en de gemeenschap, maar evenzeer op alle beroepskrachten, het Stadsteam, de gemeente en de zorgaanbieders. De betaalde zorg kan het niet alleen; de mensen zelf ook niet. Er is een grens aan wat ouders, broers en zusters, andere familieleden, vrijwilligers, scholen, etc. aankunnen. Het project Samen opvoeden & opgroeien in Oudewater zoekt naar betere manieren waarop de gezinsleden, mensen rond het kind, inwoners van de gemeente en beroepskrachten samen oplossingen kunnen vinden. De professionele zorg heeft de taak om nog meer aan te sluiten bij de vraag van de gezinnen en bij oplossingen die voor de inwoners goed werken. Het denken over de inzet van specialistische jeugdhulp wordt dan gestuurd vanuit de vraag. De uitdaging is om steeds weer een passend aanbod te realiseren en daarvoor is een actieve opstelling van de inwoners nodig, een goede vraagverkenning door het Stadsteam, flexibele ondersteuning vanuit inkoop en een vraaggerichte werkwijze van de aanbieders.

Thema's die de projectleider samen met ouders en samenwerkingspartners heeft opgepakt en/of besproken zijn:

1. Regelzaken en kosten rondom de zorg van mijn kind. (Vervoer, wachtlijsten, papieren invullen bv)
2. Mee doen en spelen in Oudewater! (Vriendjes, spelen in de speeltuin. Deelname aan sport, muziek, zwemles.
3. Opvang voor mijn kind. (Oppas in avonduren, BSO, vakantieopvang)

Vanuit de samenwerking met ouders van kinderen met een zorgvraag is het ouderinitiatief VLAS opgericht. Dit is een vindplaats voor ouders waar ouders elkaar ontmoeten, informatie uitwisselen en samen met het Stadsteam en de gemeente ideeën uitwerken en activiteiten organiseren. De projectleider is hierin vooral een klankbord en ondersteuner voor de ouders. We steven er met elkaar naar dat iedereen in de gemeente Oudewater mee kan doen!

Er werd bijvoorbeeld een "prikkelarm-uurtje" ingelast waarbij er rekening werd gehouden met muziek/geluiden en anderen behoeften van deze kinderen. Oudewater Vitaal houdt sindsdien bij elke activiteit rekening met deze groep kinderen. Vaak kan de activiteit met een kleine aanpassing en betrokkenheid van ouders al geschikt gemaakt worden voor deze kinderen. De buursportcoach werkt hierin nauw samen met de ouders van VLAS.

De kindervakantieweek (Heksenketel) besloot, na het verzoek van ouders, ook mee te doen en prikkelarme activiteiten te organiseren. De Heksenketel wil dit initiatief ook in 2024 voortzetten.

3. De Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) en schuldhulpverlening

De WMO is een brede wet waaronder zeer uiteenlopende vragen van inwoners en evenveel vormen van ondersteuning door of namens de gemeente vallen. In dit hoofdstuk maken we een onderscheid tussen sociaal werk en voorzieningen en hulpmiddelen. Het sociaal werk vatten we samen onder de noemer WMO-begeleiding.

In 2023 kreeg het Stadsteam in totaal 484 nieuwe aanmeldingen WMO /Sociaal werk betreft 399 unieke inwoners. Dit betekent dat er feitelijk 54 extra inwoners een beroep/aanmelding bij het Stadsteam heeft gedaan ten opzichte van 2022. Dat is een gemiddelde van 4,5 inwoner per maand erbij. Dit aantal staat nog los van de inwoners die wekelijks op het inloopspreekuur komen met nieuwe kortdurende vragen die we niet in deze telling meenemen. Dit zijn wekelijks circa 3-6 inwoners op het spreekuur (formulierenhulp).

3.1 WMO begeleiding

Op het gebied van sociaal werk en WMO-begeleiding heeft de gemeente de afgelopen jaren vaker met ernstige problematiek te maken gekregen. In de psychiatrie is er een langlopende verschuiving van opname in een kliniek naar ambulante behandeling, met als gevolg dat er vaker meldingen komen van personen met verward gedrag. Ook de in 2020 ingevoerde Wet Verplichte GGZ en de Wet zorg en dwang passen in deze verschuiving van zware vormen van zorg, inclusief verplichte zorg of dwang, van instituten naar de leefomgeving. Deze verschuiving houdt een verzwaring in van de taak van het sociaal werk van het Stadsteam. Het Stadsteam werkt intensief samen met de betrokken instanties voor zorg en veiligheid in het kader van de persoonsgerichte aanpak. In 2024 zullen we met inzet van MOBW-middelen uitbreiden in de personele formatie waardoor we de extra meldingen via de route GGD, GGZ, Veilig thuis, Altrecht, huisarts en politie nog beter standaard kunnen oppakken en er voldoende capaciteit beschikbaar blijft voor alle andere hulpvragen.

Vraagverkenning

Evenals bij aanmeldingen Jeugdwet is een aanmelding WMO-begeleiding iets anders dan een verzoek om een beschikking. Stadsteam Oudewater begint bij het verkennen van de vraag van de inwoner. Samen met de inwoner en met de partner of andere direct betrokken familieleden verkent de sociaal werker de vraag. Welke problemen ervaart de inwoner en wat is er volgens iedere betrokkene aan de hand? Welke oplossingen zien de mensen zelf? Wat kan het Stadsteam eventueel bieden? Is een verwijzing naar een zorgaanbieder nodig?

Wanneer na de vraagverkenning wordt besloten tot begeleiding door de sociaal werker van het Stadsteam of tot een verwijzing naar een zorgaanbieder stelt de inwoner samen met de sociaal werker een ondersteuningsplan op. Zodra de inwoner het ondersteuningsplan heeft ondertekend start de begeleiding of maakt het Stadsteam de beschikking.

Door de vele vragen van de inwoners, meer vragen op gebied van veiligheidszaken en GGZ-problematiek en uitval door collega's wegens medische problematiek was het in 2023 moeilijk om na iedere aanmelding binnen 2 weken te starten met het eerste gesprek in de vraagverkenning. Medewerkers hebben hierbij prioriteiten moeten stellen. Datgene wat alvast gedaan kon worden tijdens een spreekuur is

direct afgehandeld voor de inwoner. Wanneer de vraag van de inwoner niet binnen twee weken opgepakt kon worden, is er vanuit het Stadsteam overleg met de inwoner daarover geweest.

In het geval van een verwijzing naar een zorgaanbieder werd in alle gevallen binnen enkele weken na het ondertekenen van het ondersteuningsplan door het Stadsteam een beschikking afgegeven. De inwoner kreeg in een aantal gevallen daarna nog wel te maken met wachtlijsten bij de aanbieder.

Meer inwoners zelf begeleiden en minder beschikkingen WMO-begeleiding

Als streefdoel voor WMO-begeleiding was geformuleerd: er worden in 2022 meer inwoners door het Stadsteam zelf begeleid en er worden minder beschikkingen gegeven voor begeleiding door zorgaanbieders dan in 2019. Dit doel is doorgezet in 2023.

In 2020 zijn de sociaal werkers zelf met 64 inwoners (WMO-)begeleiding gestart. In 2021 was dat met 101 inwoners en in 2022 waren er 63 nieuwe cliënten. De lagere instroom in 2022 hangt samen met doorlopende begeleiding van cliënten die in het tweede deel van 2021 zijn gestart. In het jaar 2023 zijn er 128 nieuwe trajecten zelf hulpverleners in de WMO gestart. *Lees zonder beschikking*. Dit is een verdubbeling ten opzichte van 2022.

Het streefdoel minder beschikkingen dan voorgaande jaren voor WMO-begeleiding individueel is in het jaar 2023 niet gehaald. We zien ook een stijging begeleiding groep ten opzichte van 2022.

Er zijn meer ouderen in Oudewater met problematiek die een vorm van begeleiding groep (dagbesteding) nodig hebben. Met name zien we dit terug in de groep alleenstaande beginnend dementerende ouderen. We verwachten dat deze groep in de komende jaren zal stijgen gezien de vergrijzing en het feit dat mensen langer thuis blijven wonen en het moeilijker is om een WLZ-indicatie te krijgen.

Beschikkingen	2019	2020	2021	2022	2023
Begeleiding groep	37	21	21	22	46
Begeleiding individueel	99	57	88	54	85

Totaal	136	78	109	76	141

Er zijn 46 beschikkingen afgegeven voor begeleiding groep. Het betreft hier 33 unieke personen. Er zijn 85 beschikkingen begeleiding individueel afgegeven. Het betreft hier 52 unieke personen. In totaal zijn de uitgaven van de gemeente voor WMO -begeleiding in het jaar 2023 echter lager dan voorgaande jaren. De verklaring hiervoor is het feit dat er meerdere beschikkingen op één inwoner nodig kunnen zijn; bijvoorbeeld begeleiding met een combinatie dagbesteding. Een andere verklaring is dat de frequentie in het aantal dagdelen of uren in begeleiding tussentijdse aanpassing nodig gehad heeft omdat er een passend antwoord is gekomen op de hulpvraag, doelen gerealiseerd zijn of inwoners behandeling nodig hebben van de specialistische GGZ. Het kan ook gaan om een gewenste uitbreiding van ondersteuning alsook vermindering van uren omdat de doelen behaald zijn. Er is variatie in zware en lichte begeleiding. Samen met de inwoner, aanbieder en Stadsteam kijken we naar een realistisch plan met realistische doelen in de begeleiding. Hierbij wordt ook samengewerkt met lokale (informele) samenwerkingspartners. Doordat inwoners en verwijzers naar het Stadsteam steeds beter worden in het tijdig stellen van een ondersteuningsvraag, zien we dat langdurige intensieve trajecten minder nodig zijn.

De uitgaven van de gemeente voor WMO-begeleiding (groep en individueel samen) hebben zich als volgt ontwikkeld:

2019	€470.000,-
2020	€390.000,-
2021	€544.000,-
2022	€458.000,-
2023	€336.000,-

Mantelzorgondersteuning

In 2023 zijn we gestart met het onderzoek naar de mogelijkheden van (pré)mantelzorgwoningen. Dit doen wij samen met o.a. de beleidsambtenaren wonen, handhaving, ouderenbeleid, wethouder, MantelzorgNL en het Stadsteam. In de loop van 2024 wordt er een beleidsplan en uitgewerkte route verwacht waarmee we aan de slag kunnen gaan.

In de ondersteuning die wij bieden vanuit het sociaal werk (jeugd en WMO) hebben we in 2023 in de begeleiding ook weer expliciet aandacht gehad voor de ondersteuning aan inwoners die (ook) de rol van mantelzorger hebben. Voor deze inwoners biedt het Stadsteam mantelzorgondersteuning en zijn onze consultants als het ware een mantelzorgmakelaar. Deze ondersteunt mantelzorgers bij uitzoekwerk en regeltaken op het gebied van zorg en welzijn, wonen, wet -en regelgeving, verzekeringen, financiën en de combinatie werk/mantelzorg. Dit geldt voor zowel jong(volwassen) als ouderen. Jaarlijks meten we de mantelzorgers die bij ons bekend willen staan als mantelzorger. In oktober 2023 waren dit 156 inwoners. In deze groep hebben 12 inwoners een brief ontvangen waar in dat jaar de partner/ degene voor wie zij mantelzorger waren overleden. Deze inwoners krijgen altijd alsnog de vraag of zij het op prijs stellen uitgenodigd te worden voor de jaarlijkse uitreiking van het mantelzorgcompliment en bijeenkomst. Dikwijls wordt dit juist als steun ervaren en is het fijn dat ze er nog bij horen en gezien worden. Er zijn voor ouders met een kind met een extra zorgvraag 15 personen die geregistreerd wensen te staan als mantelzorger.

De Gemeente Oudewater stelt jaarlijks een subsidie van € 10.000,- beschikbaar aan het Stadsteam voor het organiseren van het mantelzorgcompliment. In eerdere jaren was dit in Oudewater een drukbezochte feestelijke bijeenkomst met een opkomst van 75 mantelzorgers die ontvangen zijn met een lunch, een dankwoord van de wethouder en presentjes voor de mantelzorgers. Inwoners tonen een grote waardering hiervoor. Dat maakt dat dit ondanks de tijdsinvestering en de uitdagingen die de organisatie met zich meebrengt ook in 2023 weer georganiseerd is. Er is een feestelijke bijeenkomst gehouden in de Rank. Het Stadsteam heeft in deze bijeenkomst ook het Touwteam, mantelzorgmakelaars, Oudewater Vitaal en de gemeente (ambtenaren) uitgenodigd zodat zij ook hun waardering voor de mantelzorgers konden laten zien en inwoners ook met hen konden kennismaken. We doen het tenslotte ook samen in Oudewater. Nieuw is dit jaar een aparte bijeenkomst geweest voor de ouder van kinderen/jeugdigen met een extra zorgvraag. Deze bijeenkomst kon financieel mogelijk gemaakt worden door een bijdrage uit het vitaliteitsakkoord/preventieakkoord waar nog een post gereserveerd stond voor mantelzorgers. Deze bijeenkomst vond plaats in het Muziekhuis in Oudewater. Wij stellen de samenwerking met de Rank en het Muziekhuis en de bijdrage van de lokale ondernemers om dit geheel mogelijk te maken zeer op prijs. Het was een ontspannend programma met als titel tapas voor mama's en papa's.

Inloopspreekuur en formulierenhulp

Iedere donderdagochtend is er een open spreekuur. Daar komen inwoners van Oudewater met uiteenlopende vragen.

Het Stadsteam helpt honderden inwoners op het spreekuur, naast alle telefonische vragen die dagelijks worden beantwoord door de medewerker die de betreffende dag de bureaudienst draait. Hier worden uiteenlopende vragen beantwoord zoals formulierenhulp, aanvraag voor tafeltje dekje, aanvraag persoonsalarmering, problemen met gemeentelijke belastingen, problemen met de SVB, aanvragen energietoeslag, uitleg blokverwarming, helpen bij diverse regelingen na het overlijden van een gezinslid, hulp bij terugvorderen te veel betaalde belasting, etc.

De medewerkers van het Stadsteam hebben in 2023 ongeveer 190 inwoners fysiek op het kantoor geholpen met bovenstaande vragen tijdens het inloopspreekuur. In 2023 zijn we gestart met de ondersteuning bij de aanmeldingen voor het project energie Oudewater. Dit is een geslaagd samenwerkingsproject waar we elkaar goed hebben kunnen ondersteunen. Dit heeft een preventieve werking gehad, werkt goed voor het milieu en de portemonnee van de inwoners. Ook hebben we de nodige inwoners geholpen bij de aanvraag energietoeslag. Dit hebben we zowel tijdens huisbezoek als tijdens het spreekuur gedaan.

We zijn nauw betrokken geweest bij het volgen van de uitspraak over de blokverwarming zodat de woningbouw dit kan gaan verrekenen met de inwoners. In mei 2024 zal dit worden uitgekeerd door de woningbouw. We werken in dergelijke vragen dus met meerdere (informele) organisaties samen.

Wij hebben gemerkt dat het starten met een dergelijke vraag er meerder keren toe geleid heeft dat inwoners over ernstige problematiek durven praten en vervolgens ondersteuning vragen bij omgaan met huiselijk geweld, stalking, scheiding, woonproblematiek, schulden en andere zorgen in het dagelijks bestaan.

Wij zien dat het van belang is dat inwoners ook bij ogenschijnlijk lichte vragen op tijd bij professionals terecht kunnen. Door deze ondersteuning hebben vele inwoners in 2023 verergering van problematiek kunnen voorkomen.

Begeleiden inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt

Ferm Werk voert voor Oudewater de Participatiewet uit. In 2021 heeft de gemeente in overleg met Ferm Werk en het Stadsteam besloten dat het Stadsteam actief begeleiding aanbiedt aan mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. In de Participatiewet zijn deze mensen ingedeeld als categorie C/D. In 2022 is begonnen met een participatietafel. Eenmaal per 6 tot 8 weken bespraken Ferm Werk, Stadsteam Oudewater en SWOM (Stichting Welzijnsondersteuning Montfoort-Linschoten) welke inwoners baat kunnen hebben bij begeleiding vanuit sociaal werk. Dit was op anonieme basis in het kader van de AVG. Het Stadsteam heeft in 2022 meer dan 10 mensen van deze groep begeleid. In de loop van 2023 is ervoor gekozen om op casusniveau overleg tussen Ferm Werk en het Stadsteam te voeren. Deze inwoners hebben een bijstandsuitkering en hun ondersteuningsvragen liggen veelal op het gebied van psychiatrie, medisch en psychosomatische problematiek en/of problematiek als gevolg van (oorlog)trauma waar de inwoner in het dagelijks leven hinder van ondervindt en waardoor ze (nog) vrijgesteld zijn van werk. Problemen met de taal en begrijpen van de samenleving kan voor deze groep al als zwaar worden ervaren. Deze begeleiding is in eerste instantie gericht op de vraag wat de inwoner nodig heeft om weer mee te kunnen doen in de samenleving. Als de stap naar betaald werk te groot is, dan kan het ook gaan om vrijwilligerswerk of bijvoorbeeld een vorm van scholing. In het derde kwartaal 2024 hopen we met extra formatie vanuit MOBW gelden hier een extra impuls aan te kunnen geven met Ferm werk en lokale samenwerkingspartners.

Nieuwe Wet inburgering

Per 1 januari 2022 is de nieuwe Wet inburgering in werking getreden. Het doel van deze nieuwe wet is dat nieuwkomers zo snel mogelijk gaan meedoen in de samenleving. De gemeente heeft de taak om de nieuwkomers te begeleiden. In Oudewater is hiervoor een aanpak opgesteld in samenwerking tussen de gemeente, Vluchtelingensteunpunt Groene Hart, Ferm Werk en Stadsteam.

Vóór 2022 werd het Stadsteam als regel pas ingeschakeld nadat de inwoner 1,5 jaar in Oudewater woonde. Nu is de afspraak dat het Stadsteam een melding krijgt zodra een nieuwkomer in Oudewater komt wonen. In de loop van 2022 zijn nadere afspraken gemaakt tussen Vluchtelingensteunpunt, Ferm Werk en Stadsteam over de routes in de samenwerking en over de wijze waarop over de mogelijkheden van het Stadsteam wordt gesproken met de nieuwe inwoner. Het Stadsteam signaleert dat hier weinig gebruik van is gemaakt en ziet hier in 2024 graag een vooruitgang in. We bieden het Vluchtelingensteunpunt groene hart de mogelijkheid om afspraken in te plannen op onze locatie zodat de inwoners in hun eigen gemeente contact kunnen hebben. Van Ferm Werk ontvangen we de informatie over feitelijke plaatsingen en landelijke verplichtingen. In 2024 ondersteunen we de gemeente bij de opstart van het AMV-huis. We laten de Jongerenwerker actief kennismaken met deze inwoners zodat zij zo snel mogelijk net als andere jongeren in Oudewater mee kunnen doen.

3.2 WMO hulpmiddelen en voorzieningen

Tussen de gemeente en het Stadsteam waren geen specifieke doelen afgesproken over WMO Hulpmiddelen en WMO Huishoudelijke Hulp. De mogelijkheden voor een eigen aanpak zijn hier beperkt. Als er meer inwoners recht hebben op een bepaalde voorziening, bijvoorbeeld een traplift, dan leidt dat tot meer kosten voor de gemeente. De mogelijkheden om dit te beïnvloeden binnen het uitgangspunt van goede kwaliteit dienstverlening zijn kleiner dan bij de begeleiding.

Per 1 februari 2022 is door de gemeente een nieuw normenkader voor de huishoudelijke hulp ingevoerd. Dit leverde vanzelfsprekend extra werk op voor het Stadsteam.

Een ingrijpende verandering was het besluit van de gemeenteraad en het college van B&W om per 1 juli 2022 bij iedere aanvraag huishoudelijke hulp een inkomenstoets in te voeren. Daarmee week de gemeente af van het uitgangspunt van de WMO waarin wordt uitgegaan van een abonnementstarief. Een aantal gemeenten in het land hebben zich vanaf de invoering van het abonnementstarief uitgesproken tegen de regel dat ook inwoners met een sterke financiële positie slechts een kleine eigen bijdrage betalen voor huishoudelijke hulp. Diverse gemeenten hebben in 2022 dezelfde beslissing genomen als Oudewater. Dit heeft geleid tot veel vragen van inwoners, tot (aankomende) bezwaarprocedures en uiteindelijk ook tot rechtszaken. Eind 2022 en begin 2023 wezen de eerste uitspraken van rechters in de richting dat het verplichten van een inkomenstoets niet is toegestaan volgens de huidige wet. In 2023 moesten inwoners hierdoor langer wachten. De onderzoeken en het opvragen van het inkomen die voortvloeiden uit de regelgeving zorgden voor vertraging in het proces. Dit is een punt om in de nabije toekomst rekening mee te houden als de landelijke wet over de verplichting inkomensbijdrage op WMO van kracht gaat. We zien in 2023 wel weer een stijging in de vragen naar hulp bij het huishouden. Dit heeft ook met

vergrijzing te maken. De kosten voor de hup bij het huishouden zijn echter stabiel gebleven.

De kosten voor WMO huishoudelijk hulp hebben zich voor de gemeente Oudewater als volgt ontwikkeld:

2019	€570.000,-
2020	€668.000,-
2021	€689.000,-
2022	€755.000,-
2023	€757.000,-

Dit is inclusief PGB.

De kosten voor WMO-voorzieningen waren voor de gemeente Oudewater als volgt:

2019	€252.000,-
2020	€272.000,-
2021	€217.000,-
2022	€265.000,-
2023	€226.000,-

We voorzien in 2024 weer een toename in de kosten van de WMO-voorzieningen omdat de vraag weer lijkt te stijgen.

3.3. De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)

Schuldhulpverlening (beschikking)

De schuldhulpverlening werd in 2023 vanuit het Stadsteam uitgevoerd door Plangroep. In juli 2023 vond er een personeelwisseling plaats binnen Plangroep. Dankzij de nauwe samenwerking van beide schuldhulpverleners (vorige en huidige) werd de continuïteit gewaarborgd. Intussen heeft deze organisatie een nieuwe naam en logo; Verder. De schuldhulpverlener werkt vanuit en in opdracht van het Stadsteam. Er is een nauwe samenwerking tussen de sociaal werkers en de jeugd- en gezinswerkers en de schuldhulpverlener. Hierdoor lukt het om in een vroeg stadium te kunnen reageren op signalen van de (leef)situatie van een inwoner voordat deze te maken krijgt met problematische schulden.

Ten tijde van de coronamaatregelen was de algemene verwachting dat veel meer mensen te maken zouden krijgen met problematische schulden. Dat is in 2021 evenals in 2020 nog niet direct zichtbaar in het aantal inwoners die begeleid werden door Plangroep, zoals blijkt uit het onderstaande meerjarenoverzicht.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Aantal nieuwe cliënten (aanvragers)	14	13	13	9	3	8	5	8
2. Totaal aantal cliënten in het cliëntenbestand	35	36	35	34	27	20	23	19
3. Aantal gestarte schuldregelingen	3	5	3	4	3	4	5	1
4. Aantal voortijdig beëindigde schuldregelingen	1	1	1	0	1	0	0	2
5. Aantal afgegeven verzoekschriften Wsnp ²	1	0	0	0	0	0	0	0

Het aantal inwoners dat een beroep doet op de schuldhulpverlening is ook in 2023 beperkt gebleven. De verwachting was dat als gevolg van onder meer hoge energiekosten er meer mensen in financiële nood zouden komen. Er zijn meer mogelijkheden gekomen voor aanvragen van energieregelingen en toeslagen waar de sociaal werkers ondersteuning in geboden hebben. Mede daardoor kunnen we verklaren dat er wederom geen groei is geweest.

Vroegsignalering

Per 1 januari 2021 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) gewijzigd. Vroeg signalering van schulden is een wettelijk taak van de gemeente geworden. Stadsteam Oudewater ontvangt berichten van problematische betalingsachterstand van onder meer Vitens en energie.

De inwoners over wie het Stadsteam een melding krijgt ontvangen een brief met daarin een aanbod voor ondersteuning door het sociaal werk van het Stadsteam of van de schuldhulpverlener.

In 2022 heeft het Stadsteam 19 x een melding achterstand in betaling ontvangen. In 2021 was dit 18x.

---

² Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen

In 2023 heeft het Stasteam 16 x een melding ontvangen. We hebben met deze inwoners besproken of er een regeling nodig was. In een aantal gevallen was de rekening al betaald. We zien dat er ook meldingen zijn van arbeidsmigranten die ondertussen al niet meer woonachtig waren op het betreffende adres.

Saneringskrediet

De gemeente Oudewater heeft voorbereidingen getroffen voor het aanbieden van saneringskredieten. Een saneringskrediet biedt grote voordelen, zoals meer rust voor betrokkenen en er is dan nog slechts één schuldeiser. De administratieve lasten worden hierdoor aanzienlijk verminderd. Er zijn twee trajecten aangehouden in 2023 tot het saneringskrediet is geïmplementeerd. Dit is gepland in de eerste helft van 2024.

Armoedebeleid en netwerk

De schuldhulpverlener, beleidsmedewerker van de gemeente Oudewater en de teammanager van het Stadsteam hebben deelgenomen aan een armoedebeleidssessie dat georganiseerd werd met Ferm Werk en de schuldhulpverleners uit de gemeente Woerden, Bodegraven-Reeuwijk, gemeente Montfoort en de gemeente Oudewater. We zouden graag zien dat dit jaarlijks herhaald wordt om de samenwerking verder te versterken.

4. Organisatie en bedrijfsvoering

Stichting De Thuisbasis en de gemeente Oudewater werken samen aan het continu optimaliseren van de bedrijfsvoering, inclusief de registratiesystemen, juridische regelingen en kwaliteitswaarborgen om te komen tot een steeds betere verhouding tussen de kwaliteit van de dienstverlening en de kosten. In dit laatste hoofdstuk benoemen we kort de belangrijkste onderwerpen waar de stichting samen met de gemeente in 2023 aan heeft gewerkt.

4.1 AVG

AVG-audit

In 2022 zijn de belangrijkste punten uit de externe AVG-audit van november 2021 geïmplementeerd.

De algemene conclusie van AVG-juristen luidde: “Tijdens de audit is gebleken dat de Thuisbasis de kwaliteit van dienstverlening belangrijk vindt, maar waakt voor bureaucratische procedures en beleidsdocumenten. Als het gaat om de omgang met persoonsgegevens is er goed nagedacht over de manier waarop de werkprocessen worden ingericht en hoe er met de gegevens van mensen wordt omgegaan.” Als algemeen verbeterpunt stelde AVG-juristen dat de omgang met persoonsgegevens nog niet voldoende was gedocumenteerd, of dat wel beschikbare documenten moesten worden geactualiseerd.

In 2022 is een nieuwe privacyverklaring opgesteld en op de website van het Stadsteam geplaatst. Diverse verbeteringen zijn aangebracht voor wat betreft dataveiligheid, onder meer het invoeren van twee-staps verificatie en strengere procedures voor het versturen van documenten met persoonsgegevens. Alle medewerkers mailen persoonsgegevens met behulp van Zorgmail.

In 2023 is er vanuit de Stichting geïnvesteerd in de bewustwording en toepassing van de AVG maatregelen door alle medewerkers. Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld het versterken van de wachtwoorden en het naleven van het verbod op eigen opslag van persoonsgegevens. De Stichting koopt haar ICT ondersteuning extern in bij Veneco. Ook samen met hen is bekeken welke verbeteringen doorgevoerd konden worden. In het Handboek van de Stichting is de update van het AVG beleid beschreven en er is een verwerkingsregister opgesteld.

Sinds september 2023 beschikt de Stichting over een Functionaris Gegevensbescherming; Johan Ponjee.

De volgende externe audit staat gepland in het eerste kwartaal 2025.

Datalekken

Er zijn in 2023 geen datalekken geweest.

4.2 Cliëntenregistratie en managementinformatie

Stadsteam Oudewater werkt in het frontoffice met het programma ZorgNed. De gemeente werkt in de backoffice met het programma Cumulus. De aansluiting tussen deze twee programma's laat te wensen over. Er zijn verschillen in de definities van de registratie items en er moeten gegevens handmatig worden overgezet. Dit is niet alleen arbeidsintensief, maar ook foutgevoelig. Overschakelen naar één systeem bleek eerder niet mogelijk, met name omdat Cumulus een integraal onderdeel is van de digitale infrastructuur van de ambtelijke organisatie Woerden/ Oudewater.

In 2022 kon de gemeentelijke organisatie bijna het hele jaar geen gegevens leveren vanuit de backoffice. In 2023 is hierin een verbetering gemaakt. Door maandelijkse monitorbijeenkomsten te houden tussen backoffice, beleid en Stadsteam was er meer actuele informatie beschikbaar over het zorgaanbod dat feitelijk in de gemeente Oudewater werd ingezet. Hierdoor konden we snel reageren op opvallende trends en gerichte vragen stellen aan zorgaanbieders over zaken zoals doorlooptijden, totale kosten voor een gezin, etc.

De wens om zowel de front als de backoffice in hetzelfde systeem te laten werken is herhaaldelijk besproken en onderzocht in 2023. Dit heeft ertoe geleid dat besloten is om vanaf 2024 gezamenlijk in de Cloud met het systeem X-Works te gaan werken. De planning dat dit daadwerkelijk klaarstaat om mee aan de slag te kunnen gaan is geschat op november 2024. Het vergt een intensief inrichtingstraject. Het uiteindelijk voordeel is dat het minder dubbelingen in het werk oplevert, en zorgt ervoor dat het Stadsteam zelf meer mogelijkheden krijgt om data ten behoeve van de monitoring in te zien.

4.3 Financiën Stadsteam

Eén van de kwaliteitscriteria die de gemeente stelt is dat de stichting de taken van het Stadsteam uitvoert binnen het bedrag van de subsidie.

Aan dit criterium is in 2023 voldaan. De stichting heeft voor de afgesproken taken geen extra geld gevraagd en de winst- en verliesrekening voor het Stadsteam is gesloten met een positief resultaat. In goed overleg met de gemeente is afgesproken een aantal bestemmingsreserves voor Oudewater bij de Stichting aan te maken. Voor verdere financiële details verwijzen we naar de jaarrekening.

De boekhouding van Stichting De Thuisbasis werkt met een aparte kostenplaats voor de gemeente Oudewater. Kosten van centrale diensten worden toegerekend naar rato van het subsidiebedrag.

De regels voor de boekhouding en de risicobeheersing op financieel gebied, zoals het vier-ogenprincipe en een systeem van autorisatie, zijn vastgelegd in het Handboek Administratieve organisatie en risicobeheersing Stichting De Thuisbasis Sociaal Werk.

Er is door Van Ree Accountants een goedkeurende accountantsverklaring afgegeven voor Stichting De Thuisbasis Sociaal Werk over 2023.

5. Ondertekening

Dit verslag is vastgesteld door de bestuurder van Stichting De Thuisbasis Sociaal Werk op

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'W. Steen', written in a cursive style.

Oudewater
2024